

יום
סדנאות
למחרת!

הזמנה ליום עיון וליום סדנאות* בנושא:

האפקט והיישום התרפויטי של צילום, וידיאו וקולנוע

יום העיון יתקיים ביום שלישי, 24 ליוני 2014

במכללה האקדמית תל אביב-יפו, אודיטוריום ניהול וכלכלה, רחוב רבנו ירוחם 2, יפו.
היסטורית, הולדת הפסיכואנליזה והולדת הקולנוע קרו באותו זמן, לפני כמאה שנה, כחמישים שנה לאחר המצאת הצילום. לא ניתן לתאר חיים של אדם בן זמננו בלי התייחסות אל ההשפעות האדירות של אירועים אלו. ביום עיון זה נבקש לבחון ולחקור את נקודת המפגש וההשקה בין הפסיכותרפיה מצד אחד לבין הדימוי המצולם מצד שני, הן מהבחינה התיאורטית והן מהבחינה של אפשרויות היישום התרפויטיות.

* יום הסדנאות יתקיים ביום רביעי 25.6.14, פרטים בהמשך.

סינמה תרפיה - על הרקע התאורטי

12:15 - 13:00

לאפקט התרפויטי של הנראטיב הקולנועי יהודית מנסן רמון: יהודית מנסן רמון - יוצרת דוקומנטרית, מפיקת "הדולפין", סרט אשר עוסק בפוסט טראומה וחוקרת השפעת קולנוע, טלוויזיה ורשתות חברתיות על נפש האדם. דוקטורנטית בתחום Media Psychology. מורה במגמה לוידיאו תרפיה, ביה"ס מעלה.

13:00 - 13:30

"איפה שנגמרים השמיים" - צפייה בסרט בהשתתפותם של אנשים המתמודדים עם מחלה נפשית, המאושפזים בבי"ח אברבנאל. הסרט זכה בפרס הסרט הקצר הטוב ביותר בפסטיבל חיפה האחרון (2013).

13:30 - 14:45

לאחר הצפייה תתקיים שיחה עם יוזמת הפרוייקט, **נתי ארדון**, עו"ס, ויוצרי הסרט - **ג'קי ברמן וגלעד כהן**.

ג'קי ברמן: במאי קולנוע ואחראי על הפקות טלוויזיה וסרטים במכללת פסגות. ג'קי יוצר סרטים מזה עשרים שנה, הוא בייס, ערך והפיק סרטים רבים, בעיקר סרטים דוקומנטריים. למד קולנוע במכללת תל חי.

גלעד כהן - במאי ותסריטאי.

נתי ארדון - עובדת סוציאלית.

מראיית - **רות נצר:** פסיכולוגית קלינית, אנליטיקאית יונגיאנית ומדריכה בכירה; מרצה במכללת סמינר הקבוצים ומכללת אורנים ובמסגרות הכשרה שונות של לימודי יוג. פרסמה תשעה ספרי שירה, ספר אוטוביוגרפי וחמישה ספרי עיון. האחרון- "הקולנוע מטפל בנו" (רסלינג 2013). בקרוב יראה אור ספרה "נפש הקולנוע- ארכיטיפים ומיתוסים בסרטים".

14:45 - 15:15

פוטו / וידיאו / סינמה - תרפיה - האם פסיכותרפיה? - דיון בהשתתפות הקהל עם המרצים שהרצו במהלך היום. בהנחיית רות נצר

סדר היום:

08:30 - 09:00

התכנסות ורישום

דברי פתיחה וברכה:

פרופ' **גיל גולדצוויג** - דיקן ביה"ס לפסיכולוגיה המכללה האקדמית תל אביב-יפו
דני כפרי - מנכ"ל הפ"י

09:15 - 09:00

נטע אריאל - מנהלת ביה"ס לקולנוע מעלה הדימוי והמבט בפסיכואנליזה על פי פרויד ולקאן - הדימוי יוצר נדמה.

09:15 - 10:00

קלאודיה אידן: פסיכולוגית קלינית, פסיכואנליטיקאית לאקאניאנית. חברה ב-GIEP, הקבוצה הישראלית של האסכולה החדשה לפסיכואנליזה, ב-NLS, New Lacanian School of psychoanalysis, וב-AMP, האיגוד העולמי לפסיכואנליזה. מחברת הספר - "צדו האחר של הדימוי".

פוטותרפיה - רקע, דרכי שימוש ויישום בעבודה עם צילומי ילדות.

10:00 - 10:45

צביקה תורן: פסיכולוג חינוכי מומחה ומדריך, צלם אמנותי וכותב שירים. מנהל שרות פסיכולוגי, מנחה סדנאות ללימוד הנחיית קבוצות, ללימוד הטיפול בגשטאלט ולימוד פוטותרפיה במוסדות אקדמיים שונים ובכנסים מקצועיים. בעל האתר "פסיכולוגיה וצילום".

הפסקה

10:45 - 11:00

הוידיאו בתהליך הטיפולי - שילוב של מדיום חדש - הפוטנציאל הטמון בכלי, האתגר, הגילוי וההתחדשות לצד שאלות ודילמות אתיות.

11:00 - 12:15

ירדן כרם: מנהלת המרכז לוידיאו תרפיה, בית הספר לקולנוע מעלה, מפתחת ומקדמת את התחום בארץ. בוגרת תואר ראשון בפילוסופיה, תואר שני בקולנוע, ולומדת לתואר שני נוסף במסלול לטיפול בהבעה ויצירה. הפיקה וביימה את הסרט "ריבועים של קרטון". מטפלת בקליניקה פרטית לפי גישת ההתמקדות, מלמדת ומנחה על ההתמקדות בכנסים ובמסגרות אקדמיות.

הזמנה ליום סדנאות בנושא:

שימוש והתנסות בפוטו/וידיאו/סינימה - תרפיה

יום הסדנאות

יתקיים ביום רביעי, 25 ליוני 2014

במכללה האקדמית תל אביב-יפו, בניין ווסטון, רח' רבנו ירוחם 2, יפו.

יום זה הינו יום חווייתי של עבודה דרך קולנוע וצילום, על מנת לטעום טעימה ראשונה של עבודה טיפולית הכוללת התבוננות בדימויים, ועבודה דרך צילום ועריכה.

מספר מקסימלי של משתתפים בסדנא - 15 אנשים.

איך להגיע?

סדר היום:

09:30 - 09:00 התכנסות ורישום

09:30-12:00 השתתפות בסדנה אחת מתוך בחירה:

סדנת פוטותרפיה:

פוטותרפיה הוא תחום חדש וייחודי בתוך המכלול של טיפול באמנויות. הסדנה מדגימה באופן חווייתי דרכי עבודה טיפוליות, תוך שימוש במדיית הצילום. במפגש תוסבר ייחודיותו של הצילום ככלי טיפולי ונעמוד על נקודות של דמיון ושוני בין הפוטותרפיה לתרפיה באמנות.

מנחה: סיגל אדלמן, בוגרת המדרשה לאמנות, רמת השרון. בעלת תואר שני בתנ"ך ויהדות מהמכללה בירושלים. בוגרת התוכנית לפוטותרפיה בבי"ס מוסררה, י-ם ולומדת לתואר שני בטיפול באמנות במכללה האקדמית לחברה ואמנויות, נתניה. מורה לצילום ואמנות, הוציאה את הספר "סודות וצללים". מורה במגמה לוידיאו תרפיה, ביה"ס מעלה.

סדנת דוקותרפיה קבוצתית

השפעתה על זכרון טראומה קולקטיבי:

בפעילות נבחן את האפקט של תהליך עבודה קולנועית, קבוצתית על חווית אירוע טראומטי קולקטיבי, אותו כל חברי הקבוצה זוכרים. הקבוצה תחליט על טראומה קולקטיבית שכל חברי הקבוצה זוכרים היכן היו בזמן ששמעו על האירוע. הקבוצה תקבע שאלות הנוגעות לזכרון החווייתי האישיות בזמן האירוע. מצוידים במצלמות, חברי הקבוצה יראיינו אלו את אלו ויערכו סרטון.

בתום הפעילות הקבוצה תצפה בחומר המצולם ותדון בחוויות אותן עברה הקבוצה בתהליך. הנוכחים ידונו בפער בין החוויה כסובייקט שעונה על השאלה, לבין החוויה כצלם ולדמות על המסך.

מנחה: יהודית מנסן רמון, במאית ומפיקה סרטים דוקומנטריים, מורה במגמה לוידיאו תרפיה, ביה"ס מעלה.

לראות דרך המצלמה - סדנה בווידיאו תרפיה:

סדנה מעשית הנותנת כלים לשימוש בווידיאו תרפיה במסגרת פרטנית. באמצעות טכניקה מקורית המבוססת על השפה הקולנועית יודגמו איכויותיה של מצלמת הוידיאו ככלי טיפולי. כיצד ניתן להביע רגש באמצעות וידיאו? איך הצילום משנה תודעה?

הסדנה מבוססת על טכניקה מקורית שפיתחה שרית חיימיאן. טכניקה המתמקדת ברגע הצילום - במה שמתחולל סביבו- לפניו, במהלכו ואחריו. הדגש הוא על הרגע המכונן של הצילום והרגש שעלה במהלכו ואחריו ולא על תוצר סופי שהוא סרט ערוך.

מנחה: שרית חיימיאן, במאית ויוצרת דוקומנטרית בעלת ניסיון של 16 שנים בעולם הקולנוע והטלוויזיה. בוגרת החוג לקולנוע באונ' ת"א והתכנית לפוטותרפיה בחוג לעבודה סוציאלית באונ' ת"א. משלבת את העולם הקולנועי עם עולם הוידיאו תרפיה הן בסרטים ותכניות טלוויזיה והן בעבודה פרטנית וקבוצתית עם אוכלוסיות מגוונות. מנחת סדנאות ווידיאו תרפיה ופוטותרפיה ומלמדת במסלול לוידיאו תרפיה בביה"ס לקולנוע "מעלה" ובתכנית לטיפול באמצעות צילום בסמינר הקיבוצים.

סדנת וידיאו ארט תרפיה - הדימוי והעריכה ככלי טיפולי:

בסדנה זו נתנסה בעבודה עם דימויים מופשטים והתמודדות עם העריכה ככלי טיפולי. לצד הצילום הדוקומנטרי (של סצנות בודדות או של סצנות המאוגדות ביחד לכלל סרט) ולצד הסרט הנרטיבי, מצלמת הוידיאו יכולה לתעד מצב רגשי, הלך רוח, מחשבה, הרהור, תחושה קשה שלא ניתן לבטאה במילים. הצילום של דימויים מופשטים ושימת הלב אל הסאונד (מוסיקה, מלל או אפקט) פותחים בפנינו אופק חדש של ביטוי. ההתבוננות בדימוי המופשט יכולה להיות פתח לשיחה, או שלב ראשון בעבודה של עריכה של דימוי לצד דימוי. תהליך זה מזמן להתבוננות וחקירה פנימית.

מנחה: ירדן כרם. מנהלת המרכז לוידיאו תרפיה, בית הספר לקולנוע מעלה.

12:00 - 12:30 הפסקה

12:30 - 15:00 השתתפות השתתפות בסדנא נוספת,

מתוך הארבע

15:00 - 15:30 סיכום היום - אולם 003, בניין ווסטון

פאנל עם מנחי הסדנאות והמשתתפים.

ההשתתפות מחייבת רישום מראש לשתי סדנאות מוגדרות. לסדנאות וידיאו תרפיה ודוקו תרפיה יש להביא מצלמת וידיאו ביתית פשוטה.

דמי ההשתתפות ביום העיון ובסדנאות:

במשלוח צ'ק לפקודת הפ"י, לכתובת: הפ"י, ת"ד 3361, ר"ג מיקוד: 5213601, תוך ציון שם, כתובת וטלפון נייד. אנא הירשמו מראש. מספר המקומות מוגבל. הרשמה במקום תתאפשר רק אם יישארו מקומות פנויים! ביטולים יתקבלו עד לתאריך 19.6.14, מעבר לתאריך זה לא יהיה החזר כספי.

עבור השתתפות ביום העיון בלבד בתאריך 24.6.14: חברי הפ"י/בוגרי ותלמידי בי"ס "מעלה": 140 ש"ח | אחר: 180 ש"ח

עבור השתתפות בסדנאות בלבד בתאריך 25.6.14: חברי הפ"י/בוגרי ותלמידי בי"ס "מעלה": 180 ש"ח | אחר: 220 ש"ח

ההרשמה באמצעות כרטיס אשראי בטל': 03-5239393, או

לנרשמים לשני הימים תוענק הנחה בסך 10%. בהרשמה לסדנאות תינתן עדיפות לנרשמים לשני הימים.

נשמח לראותכם,

בי"ס מעלה, ירושלים

הסתדרות הפסיכולוגים בישראל

תקציר ההרצאות:

שלו עלינו הצופים, והישענותו על תחומים רבים (תיאטרון, ספרות, ציור, צילום, מוסיקה, תנועה והטיפול בשילוב כל אמנות מאמנויות אלו). הייחוד והחדש של התחום עדיין חסר בבסיס תיאורטי מספיק ובמחקרים המעידים את יעילותו. למרות זאת, בשטח, התחום זוכה לתהודה ולעניין רב. וידיאו תרפיה הינו שם כולל למודלים שונים של עבודה, מודלים שונים אשר המשותף להם הוא יצירה של דימוי אודיו ויזואלי המבטא את העניין שלשמו הגיע המטופל לטיפול. המודלים הינם מודלים שונים של עבודה בטיפול פרטני, עבודה עם קבוצות, עבודה עם סרט נרטיבי, דוקומנטארי ווידיאו-ארט - עבודה דרך דימויים מופשטים. בהרצאה נציג את המודלים השונים אותם אנו מפתחים.

המרצה: ירון כרם, מנהלת המרכז לוידיאו תרפיה - תכנית לימודים למטפלים ולקולנוענים, מפתחת תוכניות לימוד ודרכי עבודה עם מטופלים פרטניים ועם קבוצות באמצעות הוידיאו. מנהלת את המרכז הטיפולי בביה"ס מעלה לקולנוע וטלוויזיה. בוגרת תואר ראשון בפילוסופיה ומחשבת ישראל, האוניברסיטה העברית, בוגרת תואר שני בחוג לקולנוע וטלוויזיה, אוניברסיטת תל אביב, לומדת לתואר שני בחוג לאמנות בינתחומית, מסלול טיפול בהבעה ויצירה, אוניברסיטת תל אביב. הפיקה וביימה במשותף עם תמר פייקס את הסרט "ריבועים של קרטון" שזכה בפרס קרן שגריר. מורה ומנחת תהליכי התמקדות, מטעם המכון הבינלאומי להתמקדות בניו יורק. מנחה על ההתמקדות בכנסים ובמסגרות אקדמאיות. מטפלת בקליניקה פרטית לפי גישת ההתמקדות ו-Somatic Experiencing. כותבת מאמרים בעיתונות האלקטרונית והכתובה.

סינמה תרפיה

בהרצאה זו תהיה טעימה מתיאוריות בתחומים שונים במחקר פסיכולוגי אשר מהוות את הרקע התיאורטי לאפקט התרפויטי של הנראטיב הקולנועי, הן מכיוון היוצר והן מכיוון הצפייה. נדון במחקרים מהתחום שנוגעים ב-"Transportation theory" שפותחה לפני כ-10 שנים בארה"ב, מרחב בטוח, קולנוע כעדות, מטאפורות ויצירת משמעות מהבניית סיפור חיים. נגע בדומה ובשונה שבין תאוריות פסיכולוגיות וקולנועיות.

המרצה: יהודית מנסן רמון, הינה היא במאית ומפיקה סרטים דוקומנטריים, וכן חוקרת השפעות מדיה שונות על נפש האדם. בימים אלו היא מסיימת את דוקטורט בתחום Media Psychology. בעלת תואר ראשון בפסיכולוגיה ופילוסופיה, אונ' חיפה, ותואר שני בקולנוע וטלוויזיה, אוניברסיטת תל אביב. בעבר היא הפיקה סרט דוקומנטרי בשם ה"דולפין", שהוקרן בעשרות תחנות טלוויזיה ופסטיבלים מרחבי העולם. היא הרצתה באוניברסיטאות שונות בארה"ב על הקשר בין פוסט טראומה ליצירת סרט דוקומנטרי. מנסן רמון הייתה סגנית מנהלת במעון לנערות במצוקה - צופיה ובמהלך השנים האחרונות היא השתמשה בקולנוע לעבודה קבוצתית טיפולית עם אוכלוסיות שונות, כגון הנחיית קבוצות צפייה של נוער אתיופי ועבודה בקידום נוער של יצירת סרט דוקומנטרי קבוצתי בשיטת "מסיפור חיים ליצירה". מורה במגמה לוידיאו תרפיה, ביה"ס מעלה.

הדימוי והמבט בפסיכואנליזה על-פי פרויד ולאקאן - הדימוי יוצר נדמה

מקומו של הדימוי במערכת הנפשית הוא מקומו של המסך, של הרעלה, המסתירים את אובייקט המבט. בתחום החזותי, הפעילות הדחפית האחראית על דרך הסיפוק המועדפת של הסובייקט, דהיינו הסיפוק הסקופי, פועלת בשתיקה מוחלטת. פעילות זו מצועפת על ידי הדימויים, הנוטים לרוב ליצור מעין גשטלט חזותי המחסיר ממנה את האובייקט במובן הפסיכואנליטי, אובייקט שאינו הראיה. היחסים בין דימויים לבין המבט כאובייקט יוצרים מערכת מורכבת הנשענת על הדיאלקטיקה הקיימת בין מה שנצפה לבין הצופה, כמו בין מה שנראה לבין מה שאינו נראה. סוגים שונים של דימויים מעידים על מורכבותם של יחסים אלה החל מהתמונות המנטליות בנוסח חלומות או הלוצינאציות, עבור דרך תמונות המציאות או יצירות אומנות וכלה ביחסו של היוצר את יצירתו.

המרצה: קלאודיה אידן, פסיכולוגית קלינית, פסיכואנליטיקאית לאקאניאנית. חברה ב-GIEP, הקבוצה הישראלית של האסכולה החדשה לפסיכואנליזה, ב-New Lacanian School of NLS, psychoanalysis וב-AMP, האיגוד העולמי לפסיכואנליזה. מחברת הספר "צדו האחר של הדימוי".

אני, אתה, אנחנו באין המצלמה אני, אתה, אנחנו בעין המצלמה

הצילום הוא התהליך של הפעלת מצלמה ליצירת תמונה או ההיחשפות לעין המצלמה לקראת תמונה. תצלום הוא התוצר. הצילום עוצר רגע מסויים, רגע חולף, ומנציח אותו. נותן אפשרות להשתוות מולו, להתבונן בו, לפגוש את העצמי המצולם בו, או לפגוש את הסיפור שהאני המתבונן יוצר במפגש עם התצלום. זה יחודו ואיכותו. צילומי ילדות, למשל, יביאו פרטים הנחבאים בתמונות, פרטים המביאים מידע חדש על מה שהיה שם ואז. צילומי משפחה יביאו מידע על היחסים בתוך המשפחה. צילומי דיוקן עצמי מעתה ואילך יחייבו את המצלם לתת לעצמו דין וחשבון מי הוא ומה תהינה התמונות המייצגות את חלקיו המשמעותיים. בהרצאה אתאר את התפתחות התחום ונמתקד בצילומי ילדות.

המרצה: ד"ר צביקה תורן, פסיכולוג חינוכי מומחה ומדריך, צלם אמנותי וכותב שירים. מנהל שרות פסיכולוגי, מנחה סדנאות ללימוד הנחיית קבוצות, ללימוד הטיפול בגשטאלט וללימוד פוטותרפיה במוסדות אקדמיים שונים ובכנסים מקצועיים. בעל האתר "פסיכולוגיה וצילום".

הוידיאו בתהליך הטיפול: שילוב של מדיום חדש - הפוטנציאל הטמון בכלי, האתגר, הגילוי וההתחדשות לצד שאלות ודילמות אתיות.

וידיאו תרפיה הינו כלי טיפולי חדש. הכלי נתפס כענף חדש של טיפול בשילוב אמנויות. למרות שכלי זה מתבסס על העקרונות של טיפול באמנויות, יש לו את הייחוד של עצמו - הנראות, הדמיון לחיים, המורכבות הרבה שלו, העוצמה שיש לסרט וההשפעה